

Hírek a börtönvilágból

Elavult börtönök bezárását tervezik Nagy-Britanniában

A tervek szerint a közeljövőben sor kerülhet a Lancaster Castle és az Ashwell intézetek bezárására. Ez összecseng a korábbi elképzelésekkel, hogy az elavult állami börtönök helyére újak kerüljenek. Bár a börtönpopuláció a jóslatoknál lassabban nő, a statisztikai jelentések szerint 2011. január 7-én 87 936 helyre 82 991 fő jutott.

A HMP Lancaster Castle egy középkori épületben elhelyezett büntetés-végrehajtási intézet, amelynek a modernizálása az eredeti építészeti megoldások miatt lehetetlen. A HMP Ashwell már jelenleg is használaton kívül van, mivel az eredeti funkcióját pénzügyi okok miatt nem lehetett megtartani.

Forrás: Changes to the prison estate. Staff Report. Stamford Mercury, 2011. 01. 14.

Egy ausztráliai magánbörtön

A Port Phillip büntetőintézet, Victoria állam harmadikként alapított magánfinanszírozású büntetés-végrehajtási intézete 1997 szeptemberében kezdte meg működését. A börtön üzemeltetője a Group 4 cég, amely világszerte – több mint 110 országban – 600 ezer főt alkalmaz. (A Group 4 már régóta jelen van a büntetés-végrehajtásban, 1991-ben kezdte el a börtönök biztonságának felügyeletét az Egyesült Királyságban, elsőként Woldsban és Humberside-ban.)

Az említett büntetés-végrehajtási intézetben maximális és közepes biztonsági fokozatú részlegek vannak kialakítva. 2010 júniusában a rendelkezésre álló statisztika szerint 804 fő volt a fogvatartottak száma. A börtön 13 lakóegységének mindegyike teaszobával, konyhával, nappalival, rekreációs területtel és udvarral is rendelkezik. A zárkák – többek között – zuhanyzóval, kézmosóval, toalettal és belső telefonrendszerrel vannak felszerelve.

Forrás: Jeremy Gold: Safety development in Port Philip. Herald Sun, 2010. 12. 21.

Mobiltelefon-kereső kutyák Anglia és Wales intézeteiben

A Norwich büntetés-végrehajtási intézetben 700 elítélt tölti büntetését. A fogvatartottak a szabályok értelmében nem tarthatnak maguknál mobiltelefont. A készülékek a tiltás ellenére is bekerülnek a börtönbe – legfőképp a látogatók révén. Olyan eset is előfordult, hogy a fogvatartott testüregébe rejtve próbált becsémpészni egy készüléket. A találékonyabbak időnként még a fémdetektorokat is ki tudják játszani. A tapasztalat azt mutatja, hogy a kutyák munkájára is szükség van a mobiltelefonok felkutatására.

A fenti börtönben már 2007 óta eredményesen működik a kutyás mobiltelefon-keresés. Az intézet Murphy névre keresztelt spániel kutyája kiváló eredményei révén a Guinness rekordok könyvében is szerepel.

2010-ben több mint 10 ezer mobiltelefont és SIM-kártyát sikerült felkutatni Anglia és Wales intézeteiben. A börtönök feketepiacán a mobiltelefonok a legértékesebb termékek közé tartoznak. Több száz fontot is érhet egy készülék, a kamerával is rendelkező telefon ára akár a 900 fontot (kb. 290 ezer forintot) is eléri.

A keresőkutyák – tehetségüktől függően – 6-9 hét alatt válnak alkalmassá a munkavégzésre. A napi munka során a kutyavezetőknek ügyelniük kell arra is, hogy a kutya ne sérüljön meg egy ágyba rejtett borotvapengétől vagy az elítéltek által elrejtett egyéb éles tárgyaktól.

Forrás: Mobile phone sniffer dog at Norwich prison. BBC Inside Out East Broadcast, 2011. 02. 07.

Távorvoslás a börtönben

A baszkföldi kormányzat és a spanyol Belügyminisztérium által kötött meg egyezés értelmében teledoktor-szolgáltatást alakítottak ki a Nanclares de la Oca büntetőintézetben. Erre a beruházásra azért volt szükség, hogy a beteg elítélteknek a büntetés-végrehajtási intézetből a kórházba való átszállítását – a költségek mérséklése jegyében – minimálisra csökkentsék. A specialistákkal való konzultációra az intézetből nyílik lehetőség, ami gyorsabb és kényelmesebb megoldást jelent.

Baszkföldön a Txagorritxu és Santiago Apóstol de Vitoria kórházak szokták fogadni a fogvatartottakat. A statisztikai kimutatások szerint az elmúlt évben 1 198 esetben kellett az elítélteket kórházba szállítani, mert az adott börtönben nem tudták megoldani a konzultációt és a gyógyítást. Az új program, amelynek során videokonferencia-rendszeren keresztül keresik meg a Txagorritxu Kórházat, főként a traumatológiai és a dermatológiai ellátást érinti. A rendelkezésre álló statisztikák szerint 2010-ben 18 077 esetben kértek orvosi konzultációt, és 8 324 eset ellátására került sor a Nanclaresben, amelynek egészségügyi részlegében – a biztonsági személyzet nem számítva – kilenc orvos, tíz ápoló és négy gyógyszerész dolgozik.

Forrás: La cárcel de Nanclares será el primer penal vasco en contar con un servicio de telemedicina. Europa Press, 2011. 02. 10.

Sok a drogfüggő a spanyol intézetekben

A spanyolországi Albacete tartomány börtöneiben tipikusan 35-45 év közötti elítéltek töltik a büntetésüket – főleg kábítószerrel összefüggésben elkövetett bűncselekmény, vagy lopás miatt.

A becslések szerint a fogvatartottak 60%-a kábítószerfüggő. A Torrecica és más, hozzá hasonló büntetőintézetek az utóbbi két évben egy speciális progra-

mot fejlesztettek ki a kábítószerfüggők számára. Az érintett fogvatartottak mindössze 60%-a kér segítséget, 20%-a pedig sikeresen megszabadul a függőségtől. A betegek legnagyobb része heroin-fogyasztó, ugyanakkor a kokainfüggők száma folyamatosan nő. A leszokni vágyó elítéltek a Torrecica intézetben pszichológus és szociális munkás támogatásával gyógyulnak. Általánosságban elmondható, hogy a családi kapcsolatok hiánya és a társadalmi marginalizáció nagymértékben járult hozzá az említett elítéltek drogfüggővé válásához.

A következő két évben a költségvetésből 870 ezer eurót (kb. 235 millió forintot) különítenek majd el a Kasztília-La Mancha autonóm közösség területén fogva tartott kábítószerfüggő elítéltek kezelésére.

Forrás: Dolores Carcelén: El 60% de los reclusos de la cárcel de Albacete, 'enganchados'. La Verdad, 2011. 02. 13.

A „Második esély” projekt Ugandában

Az angliai „Második esély” projekt támogatja az ugandai fiatalok bűnelkövetők reszocializálását. A szervezet tagjai megpróbálják rávenni a fiatalok elítélteket, hogy hosszú távú tervekben gondolkodjanak, hiszen a társadalomba való visszaillésüküket, munkaerő-piaci megjelenésüket a rendszeres oktatás és képzés alapozza meg.

Maggy Blagrove – a „Második esély” igazgatója – elmondta, hogy 2011 decemberében fogják kiértékelni a Kampala intézetben folyó képzések eredményességét. Ezen kívül eljuttatják az intézetbe a különféle jótékonyági rendezvények keretében összegyűjtött sportfelszereléseket, könyveket és játékokat.

Forrás: Second chance in Uganda prison. Associated Press, Daily Monitor, 2011. 01. 12.

Stresszkezelés a börtönben

Az Art of living Foundationt 1981-ban hozta létre Sri Sri Ravi Shankar. A 151 országban tevékenykedő Alapítvány sokféle feladatot vállal magára, munkája során – egyebek mellett – igyekszik felhívni a fiatalok figyelmét a kábítószer-fogyasztás veszélyeire, továbbá a szabadságvesztés-büntetés letöltése alatt lelki támogatást nyújtani a fogvatartottaknak.

A szervezet Prison SMART Programjának önkéntesei hisznek abban, hogy a bűnelkövetővé válás csupán csak a rossz körülményeknek tudható be, a program során megtanítják az elítélteknek a stresszcsökkentés és a negatív érzelmek leküzdésének különféle technikáit.

Forrás: Smart project, Art of living Foundation. Staff News, 2011. január

Elítélt nők visszatérése a társadalomba

A baszkföldi Arrats Szövetség arra vállalkozott, hogy koordinálja a különösen nehéz helyzetben lévő elítélt nők visszatérését a szabad életbe. A 2006-ban indult program elsősorban azokkal foglalkozik, akik semmiféle segítségre nem számíthatnak a szabadulásukat követően.

2010-ben 24 fő visszailleszkedését segítette a szervezet. Az Arrats minden esetben igyekszik lépésről lépésre felépíteni a kiválasztott személy új életét. A börtönből való kikerülés után a volt elítéltek családi kapcsolatok hiányában nehéz a lakhatásról, étkezésről egyedül gondoskodnia, illetve munkahelyet találnia. Ezek megoldása nélkül nincsen esély arra, hogy beilleszkedjen a társadalomba. Jose Mari Larrañaga, az Arrats Szövetség tagja elégedett a szervezet eddigi tevékenységével. Úgy látja azonban, hogy nagyobb hangsúlyt kellene helyezni a szabadlábra kerülő nők egészségügyi állapotára.

Forrás: Jorge Natal: Un programa pionero en Gipuzkoa favorece la inserción social de presos y personas excluidas. Noticias Gipuzkoa, 2011. 02. 07.

Fogvatartotti programok egy brit börtönben

2010-ben a Független Börtönfelügyelet elégedett volt az angliai Erlestoke büntetőintézetben látottakkal. A Wiltshire-ben található intézet fogvatartotti létszáma viszonylag kicsi, 470 fő, részükre az oktatás és a munkáltatás megoldott. A képzési programokkal párhuzamosan az intézet pszichológusa rendszeresen tartja a kapcsolatot az elítéltekkel, és felkészíti őket a szabadlábra kerülést követő új életre. Az orvosi ellátás biztosított, és a hit gyakorlására is lehetőség van az intézeten belül.

A fogvatartottak számára frusztráló, hogy viszonylag kis területre korlátozódik a mozgásterük. A bezártság érzetét oldhatja, hogy a munkavégzés egy része a szabadban, elsősorban az intézet kertészetben zajlik.

Forrás: Working in Erlestoke prison. BBC News, 2011. 01. 15.

A megújuló energiák kiépítési módját elsajátító elítéltek

A dél-európai államokban évről-évre bővül a napkollektorok és más környezetbarát energiaforrások használata. Az egyik legnagyobb spanyolországi börtön, az Almeria Büntetőközpont tanfolyam keretében oktatja a megújuló energiák épületbe való beszerelését a fogvatartottak számára.

A 217 órás program megvalósítására 2010 októbere és 2011 januárja között került sor. Az oktatás költségeit az andalúziai Képzési és Foglalkoztatási Alapítvány vállalta magára. Az Alapítvány 2003 óta működik, elsődleges célja, hogy a helyi ipart támogassa, nagy hangsúlyt fektetve a különféle technikai újdonságok népszerűsítésére, bevezetésére és terjesztésére. A civil szervezet már több elismerésben is részesült, 2010-ben pedig megkapta az „Egyenlőség a vállalatoknál” díjat is, amelyet a 400 jelentkezőből 36 társaság vehetett át.

Forrás: La Caixa aporta cerca de 80.000 euros para la formación de 17 internos de El Acebuche. El Almeria, 2011. 02. 12.

Mezőgazdasági termények feldolgozása egy amerikai börtönben

A farmerek, a börtön vezetősége és az elítéltek is elégedettek azzal a betanított pékeket és szakácsokat foglalkoztató programmal, amit a Washington államban található Airway Heights büntetőközpont szervez.

A program működtetésének elengedhetetlen feltétele, hogy felvásárolják a környékbeli farmerektől a jó minőségű gabonát. Ebből készül a péksütemény minden nap. Az intézetben elhelyezett fogvatartottak közel fele a helyi sütődében tevékenykedik. Minden évben 4 millió dollár (kb. 790 millió forint) értékben sütnek pékárut az intézetben. A kezdeményezés keretében évente 450 ezer adag étel készíti a börtön konyhája. A főzéshez szükséges alapanyagokat is helybéli farmerek termesztik.

Forrás: Airway Height prison bakery. Associated Press, Daily Reporter, 2011. 02. 03.

Eredményes munkavégzés egy új-zélandi intézetben

Az új-zélandi Hakea büntetés-végrehajtási intézet vezetősége elégedett a munkavégzés feltételeivel és körülményeivel. A Hakea büntetőintézet férfi elítéltek elhelyezésére szolgál. A börtön kríziskezelő részleget is üzemeltet, ahol 15 fő részére tudnak speciális támogatást és kezelést nyújtani. Ebbe a rezsimbe azok a fogvatartottak kerülnek, akik visszatérően súlyos magatartási problémákat mutatnak, és kockázatos a viselkedésük önmagukra, vagy a környezetükre nézve. A börtönben a munkavégzés mindenki számára megoldott. Általános tapasztalat, hogy a mosodában, ácsként vagy kőművesként szerzett munkatapasztalat később álláshoz is juttathatja az elítélteket.

Forrás: Andrea Jacqui: Works in Hakea. The West Australian, 2010. 11. 17.

Beteggondozó elítéltek Észak-Írországban

A Maghaberry börtön elítéltejei a Rák Központ Barátai nevű szervezetben tevékenykednek. A civil szervezet a belfasti Városi Kórházban nyújt értékes és pótolhatatlan segítséget. Az önkéntesek lelkileg erősítik a betegeket, a hozzátartozókat és a barátokat, és információt adnak a betegségekkel kapcsolatban.

Colin McConnell, az Észak-Ír Börtönszolgálat igazgatója elégedetten számolt be a fogvatartottak munkájáról. 27 elítélt lát el különféle beteggondozói feladatokat, amit a közösség is nagyra értékel. A Börtönszolgálat bátorítja az ehhez hasonló kezdeményezésben való részvételt, mivel a civil lakosság részéről pozitív visszajelzések érkeznek, és a fogvatartottak is hasznos tevékenységet végeznek szabadidejükben.

Forrás: Maghaberry prisoners row for charity. Staff Report, NewsHound, 2011. 02. 04.

Munkáltatás az ausztriai Suben börtönben

Az osztrák Suben büntetés-végrehajtási intézet, a Márianosztrai Fegyház és Börtönhöz hasonlóan, valaha kolostornak épült, s ugyanúgy női börtönként kezdte meg működését a XIX. század közepén. Az intézet már régóta férfi elítélteknek ad „otthont”, befogadóképessége 271 fő, a fogvatartottak száma 286 fő. Nagyon magas, 72%-os a külföldi elítéltek aránya.

A börtön igyekszik a fogvatartottaknak a későbbi megélhetésüket megalapozó továbbképzéseket nyújtani. Lehetőség adódik a pék és számos egyéb szakma elsajátítására. Az elítéltek különféle műhelyekben tevékenykedhetnek. A kreatívabb elítéltek számára hozták létre a kovácsoltvas dísztárgyakat gyártó műhelyt, ahol 30x30 cm méretű díszes lámpákat és más tárgyakat készítenek.

Forrás: Produkte Blumenübertopf, Göllersdorf. Broschüre Unternehmerarbeiten, 2010.

Munkavégzés Hannoverben

A hannoveri büntetés-végrehajtási intézetben, Alsó-Szászország legnagyobb börtönében 10 évvel ezelőtt kezdődött az a program, amelynek a keretében az elítéltek által készített termékek internetes áruházakban is megvásárolhatók.

A fogvatartottak bevásárlótaskákat és grillsütőkre, valamint más használati tárgyakra húzható védősapkákat varrnak. A weboldalon kiválasztható termékek között különböző nyomott mintás és felírtos pólókat is találunk. Egy elítélt átlagosan 11 eurót (kb. 3 ezer forintot) keres naponta. Alsó-Szászországban más intézetek is igyekeznek alkalmazni az ötletet.

Forrás: Prison shops. Associated Press, Westline, 2010. 12. 03.

Vadlovakat betanító elítéltek

Az USA Colorado és Oklahoma államában a megbízható és állatszerető elítéltek vadlovak gondozásával és kiképzésével foglalkozhatnak. Mindkét államban 1992-ben került sor a program beindítására, a lovakkal való bánásmódra 60-120 nap alatt képzik ki az elítélteket. A fogvatartottak megtanulják az állatok irányítását, ápolását, etetését; munkájuk révén havonta 20-30 ló kiképzésére nyílik lehetőség.

A kezdeményezés elsősorban Canon Cityben található Colorado Korrekciós Központot érinti. Az itt betanított lovakat egyrészt magánszemélyek, másrészt a határőrség vásárolja meg. Nagyon nagy a kereslet a betört musztángok iránt, egy lóért akár 1 025 dollárt (kb. 202 ezer forintot) is kérhetnek. Canon Cityben évente 75 lovat vesznek meg.

A lovakkal való kommunikáció megköveteli a nyugodt és higgadt viselkedést, és türelemre tanít. Ez azt jelenti, hogy az állatok idomítása kedvezően befolyásolja a programban résztvevő elítéltek jellemét. Brian Hardin, a program fel-

ügyelője kiemelte, hogy a trénerként dolgozó elítéltek esetében a visszaesés kockázata a 68%-os országos átlag felére tehető.

Forrás: Joanna Glenwood: Inmate wild horse training programs. Denver Post, 2010.12. 02.

Kézműves tevékenységek női fogvatartottak számára

A Szolidaritás Központ nevű önkéntes szervezet évente rendezi meg azt a kiállítást, amely a Mantova büntetés-végrehajtási intézet női elítélteinek munkáit mutatja be. A kézműves tevékenységek gyakorlása az elítéltek számára kikapcsolódást és közösségi elfoglaltságot jelent a hetente zajló szakköri foglalkozáson. A kiállítás idén a mantovai dóm koronázási kápolnájában kapott helyet, a kiállított munkák a hímzésben, varrásban rejlő kreativitás bemutatását szolgálták.

Forrás: In mostra i lavori delle detenute. Gruppo Editoriale, Gazzetta di Mantova, 2011. 02. 15.

Afrika Börtön Projekt az olvasáskultúra fejlesztéséről

Évről-évre egyre jobban bővül az Afrika Börtön Projekt, amely az ugandai fogvatartottak szociális, egészségügyi és oktatási körülményein szeretne változtatni. A program nagy súlyt helyez az írni-olvasni tudás és a börtönkönyvtárak fejlesztésére. Az intézeti könyvtárakban fellelhető kiadványokhoz az elítélteken kívül a börtönszemélyzet is hozzáfér. A későbbiekben szeretnék a programot kibővíteni, és egy kutatóközpontot létesíteni, ahol az elítéltek szabadulásuk után is hozzájuthatnak a drágább könyvekhez. Ez a központ – olvasóklub formájában – hetente egyszer, hétfőként elérhető lesz a börtönszemélyzet számára is.

2010 novembere és 2011 januárja között több mint 200 fogvatartott és fegyőrészesült jutalomban, mivel különféle tanfolyamokra iratkoztak be a projekt keretében. A könyvklubokon kívül az írást, olvasást fejlesztő, művészeti, dráma-, zenei, illetve kötőtanfolyamok közül lehetett választani. A fogvatartottak számára motivációt jelentett az is, hogy a büntetés letöltése után sem kellett abbahagyniuk a már megkezdett tanfolyamot.

Forrás: Edward Anyoli: APP is successful in Uganda. Africa News, 2010. 09. 01.

Kulturális programok – civil támogatók

Az Arte Studio egy olyan szövetség Olaszországban, amely széleskörű támogatói tevékenységet lát el a kultúra területén. A szervezetnek olyan tagjai vannak, mint például Róma, Milánó, illetve Lazio tartomány önkormányzata, a római Tre Egyetem, a La Sapienza Egyetem és a Viterbo Egyetem.

Az Arte Studio szemináriumokat, kiállításokat rendez és programokat készít elő a Rebibbia női börtönben, valamint Velletri, Regina Coeli és Civitavecchia büntetőintézetekben. Az első programok megszervezésére 1994-ben került sor a Rebibbia női büntetés-végrehajtási intézetben.

Forrás: Giuseppe Foglia: Cooperazione con l'Arte Studio. Corriere della Sera, 2011. 01. 25.

Színjátszás a börtönben

A livornói Sughere büntetés-végrehajtási intézetben 40 főből álló elítélts csoport játszik az intézet drámakörében. Vezetőjük, Lamberto Giannini már 10 éve foglalkozik fogvatartottakkal, és elégedettség tölti el minden egyes megtanult és bemutatott darab előadása után. Jó érzés számára, hogy átadhatja a tudását, és segít kimozdítani a fogvatartottakat a börtönélet mindennapjaiból.

A Sughere intézet fogvatartottjaiból verbuvált ANFFAS Társulat működése során jelentős eredményeket ért el, számos kulturális fesztiválon vett részt.

Forrás: Federica Boldrini: Se il teatro unisce le marginalità. Detenuti e disabili senza etichette. Corriere di Livorno, 2010. 08. 13.